

BirdLifen vuoden 2016 lintu on koskikara

Laji on mielenkiintoinen, koska Suomen pesimäkannan nykytila tunnetaan huonosti, eikä talvikantaa ei ole aikoihin kattavasti arvioitu. Karan pesimäkantaa selvitetään kesällä 2016 ja talvikantaa vasta talvella 2016/2017.

Koskikara

Koskikara on talvisin tuttu näky virtaavien vesien varrella. Kymenlaaksossa koskikaroja voi tavata talvehtimassa muun muassa Kymijoen koskipaikoissa. Koskikara (*Cinclus cinclus*) on pienikokoinen varpuslintu. Se on muodoltaan pyöreä, lyhytprstöinen ja lyhytjalkainen lintu. Väriltään se on mustanruskea lukuun ottamatta valkeaa kurkkua ja rintaa. Nuoret yksilöt ovat harmaita.

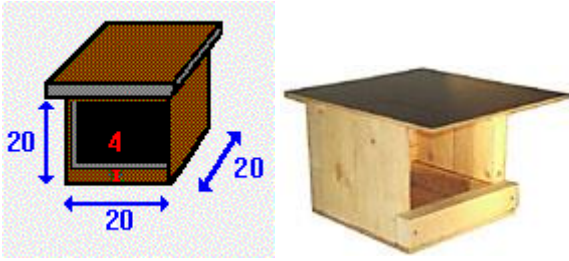
Koskikara elelee talvet virtavesien sulapaikoilla. Se istuu jään reunalla tai kivellä tähystämässä ja pulahtelee veteen. Se sukeltaa vedestä ravinnokseen hyönteisten toukkia, äyriäisiä, nilviäisiä ja kalanpoikasia. Sukeltaessaan koskikara ui vastavirtaan ja kaivelee samalla pohjasta ravintoa. Se sukii höyheniinsä rasvaa, jonka ansiosta sen höyhenpuku pysyy vesitiiviinä.

Koskikara on kumma lintu siksikin, että se muuttaa talveksi Suomeen. Koskikara on sääntillinen saapuja, ja sama siivekäs saattaa palata jopa kymmenenä talvena samalle sulalle. Ne saapuvat Kymenlaaksoon lokakuun loppupuolella ja lähtevät takaisin pesimäalueilleen huhtikuun puoliväliin mennessä. Talvieraamme kuuluvat Skandinavian pohjoisosien pesimäkantaan. Ne viihtyvät kirkasvetisillä, kovillakin pakkasilla sulana pysyvillä virroilla ja puroilla. On arvioitu, että talvella koskikaran kanta Suomessa on noin 5000–10 000 yksilöä. Suomessa pesivät koskikarat puolestaan muuttavat talvehtimaan Venäjän Karjalaan.

Koskikara pesii virtaavan veden äärellä esimerkiksi kalliohalkeamassa, juurakossa tai siltarakenteissa. Sen omatekoinen pesä on sammalpallo, mutta sille kelpaa pesäksi myös pönttö. Pesimälintuna kara on kirkasvetisten koskien laji Pohjois-Suomessa. Etelä- ja Keski-Suomessa se on harvinainen pesijä. Naaras munii touko–kesäkuussa 3–6 munaa, joita se hautoo 15–17 vuorokautta. Poikaset viipyvät pesässä noin kolme viikkoa. Hyvinä kesinä koskikara ehtii saada useamman pesyeen. Pesimäkannan muutokset tunnetaan Suomessa huonosti. 1950-luvun parimääräarvio oli 400, mutta 1980-luvulla parimääräksi arvioitiin enää noin 180 paria. 1990-luvun lopulla kannanarvio nostettiin jälleen ylemmäksi, noin 300 pariin, ja samoissa lukemissa ollaan nykyäänkin. Pienen pesimäkantansa vuoksi koskikara on luokiteltu maassamme vaarantuneeksi lajiksi.

Koskikaran pönttö

Esimerkiksi vesivanerista tehty laatikko, jonka korkeus, syvyys ja leveys ovat 20 cm. Etureuna jätetään avoimeksi lukuun ottamatta noin 4 cm korkeaa listaa alareunassa. Pönttö asetetaan kosken kuohujen ääreen siltaan, myllynseinään tai kallionseinämään.

Terveisin lajivastaava Eero Parkko
040 528 3891
eero.parkko (at) pp.inet.fi